

зміни в цілому торкнулися 92%, запропонованих студентам, когнітивних якостей. Поєднавши ті результати із отриманими за останнім оцінюванням ми дійшли до наступного:

– Якщо більшість показників після другого оцінювання отримала негативне забарвлення, то їх кореляція із результатами третього оцінювання каже нам про те, що з самого початку студенти мали більш позитивний імідж Греції, згодом після перегляду фільму, уявлення про Грецію дещо погіршилися і за півроку такий імідж залишився в свідомості респондентів, що вплинуло на їх відповіді під час третього оцінювання.

– В той самий час, якщо ми кажемо про практичний паритет у відповідях третього етапу оцінювання (19 і 17), втім слід наголосити увагу, що результати 19 показників тяжіли до результатів першого оцінювання, коли студенти, відповідаючи, користувалися лише власними уявленнями і знанням про Грецію. Такий стан речей наштовкує нас на думку, навіть після того, як минуло півроку, “дофільмові” образи Греції все одно залишились домінуючими серед студентів, хоча ця домінантність не є беззаперечною. Враховуючи, що “дофільмовий” імідж Греції поставав більш позитивним перед очима респондентів, констатуємо, що більш позитивний імідж кращим чином закріпився в їх свідомості і саме до такого іміджу вони апелюють при контакті із Грецією.

– Відсутність переваги результатів другого етапу оцінювання ми пояснюємо тим фактом, що подібне джерело впливу як кінофільм було застосовано вибірково по відношенню до групи респондентів, не мало перманентного впливу, не було регулярним. Таким чином, негативні образи як-то погані дороги, бідність життя селища, показаного у фільмі, певна одноманітність процесів, не мали підкріплення протягом відчутного проміжку часу і не змогли підмінити попередні стереотипи в свідомості респондентів. Це дає поштовх для подальших досліджень щодо кількості і часу контактів аудиторії із кінематографом, після яких можна констатувати підміну попередніх уявлень такими, що необхідні автору послання.

Підсумовуючи підкреслимо, що дослідження серед студентів Донецького національного університету довело, що кіно схильне закріплювати попередній досвід реципієнта. Без перманентної підтримки, установки, розміщенні в кінофільмі не зможуть підмінити попередні стереотипні уявлення про ту чи іншу країну, а отже зусилля з формування позитивного і привабливого іміджу країни серед цільових аудиторій засобами кінематографу можуть не призвести до відчутних і запланованих результатів.

Список використаних джерел

1. Bryant J. Fundamentals of media effects / Jennings Bryant, Susan Thompson. – Boston, Mass.: McGraw–Hill, 2002. – 395 p.
2. Jaws, реж. Стівен Спілберг, 1975.
3. Hudson S. Impacts of a historical film on the destination image of South America. [Електронний ресурс] / Amir Shani, Youcheng Wang, Simon Hudson, Sergio Moreno Gil // Journal of Vacation Marketing. – 2009. – Vol.15. – №3. – P.229–242. – Режим доступу: <http://jvm.sagepub.com/content/15/3/229>
4. Nicostratos le pélican, реж. Олів'є Орле, 2011.
5. Schofield P. Cinematographic images of a city – Alternative heritage tourism in Manchester / Schofield P. // Tourism Management. – 1996. – Vol.17. – №5. – P.333–340.

– 1996. – Vol.17. – №5. – P.333–340.

References

1. Bryant J. Fundamentals of media effects / Jennings Bryant, Susan Thompson. – Boston, Mass.: McGraw–Hill, 2002. – 395 p.
2. Jaws, rezh. Stiven Spilberg, 1975.
3. Hudson S. Impacts of a historical film on the destination image of South America. [Elektronniy resurs] / Amir Shani, Youcheng Wang, Simon Hudson, Sergio Moreno Gil // Journal of Vacation Marketing. – 2009. – Vol.15. – №3. – P.229–242. – Rezhim dostupu: <http://jvm.sagepub.com/content/15/3/229>
4. Nicostratos le pélican, rezh. Oliv'e Orle, 2011.
5. Schofield P. Cinematographic images of a city – Alternative heritage tourism in Manchester / Schofield P. // Tourism Management. – 1996. – Vol.17. – №5. – P.333–340.

Dziuba R. N., graduate student at the Department of International Relations of Donetsk National University (Ukraine, Vinnitsa), dzybarostislav@gmail.com

The analysis of the state image perception through the prism of films

The general films effect on the audience for film is considered. The author conducts the analysis of state image perception through the prism of films. The empirical data for analysis obtained during the survey of students of Donetsk National University in autumn 2013. The survey took place before and after viewing the film “Nicostratos the Pelican” by the students. Control evaluation was conducted in the spring of 2014. The analyzed data confirmed the theory of P.Schofield about visitor perception of the surrounding world through the prism of images formed by the variety of means, including films. They also made it possible to continue to assert the efficiency of cinema as an effective tool for the process of international state image formation.

Keywords: image of a state, film, Greece, tourism, international relations, perception of a state, stereotype.

Дзюба Р. Н., аспирант кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики, Донецький національний університет (Україна, Вінниця), dzybarostislav@gmail.com

Анализ восприятия имиджа страны через призму кинофильмов

Рассматривается общее влияние фильмов на зрительскую аудиторию. Автор проводит анализ восприятия имиджа страны через призму кинофильмов. Эмпирические данные для анализа получены в ходе анкетирования группы студентов Донецкого национального университета осенью 2013. Анкетирование происходило до и после просмотра студентами кинофильма “Пеликан”. Контрольное оценивание было проведено весной 2014 года. Проанализированные данные подтвердили теорию П.Шофилда о восприятии потенциальными посетителями страны окружающего мира сквозь призму образов, сформированных, в том числе, кинофильмами. Также они позволили и дальше утверждать об эффективности использования кинематографа в качестве действенного инструмента формирования международного имиджа страны.

Ключевые слова: имидж страны, кинофильм, Греция, туризм, международные отношения, восприятие страны, стереотип.

* * *

УДК 327

Остап'як В. І.

кандидат політичних наук, викладач, Інститут історії і політології Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (Україна, Івано–Франківськ), vasilyi.ostapiak@gmail.com

Циклічність політичних процесів феномену СТАЛОГО ПАРТНЕРСТВА

Проведено аналіз трансформацій крізь призму концепції циклічного розвитку та застосовано авторський вимір розвитку суспільств. Доводиться доцільність застосування критеріїв аналізу виникнення політичних циклів, як беззаперечної складової розвитку суспільства. Стверджується взаємозалежність розвитку політичних суспільств в циклічному просторі.

Ключові слова: криза, глобалізація, політичний цикл, трансформація, партнерство.

Трансформації системи міжнародних відносин та метаморфози розвитку партнерських союзів на фоні подальшого перманентного протікання глобальних кризи зумовлюють прагнення всього людства виробити модерні концепції політичної та економічної гри в

транснаціональному середовищі побудованих на фундаменті вдалого міжнародного партнерства. Адже саме від швидкості пристосування суспільств до нових посткризових умов існування людства та партнерства залежить, яка з країн відбудеться як один з світових лідерів на політичній арені. Достатньо успішні прогнози щодо розвитку Китаю як нового політичного транснаціонального гравця справджуються, проте залишають відкритими питання щодо трансформації США, Росії, ЄС як основних центрів культурного осередку прозахідної цивілізації. Бачимо, що і Українська прозахідна цивілізація не виправдовує покладеної на неї місії, яка полягає у накопиченні культурної спадщини минулих поколінь, а економічна стратегія розвитку зазнала невдачі протягом 2000 років. Натомість формування та підтримання достатнього соціального, культурного та етнічного рівня існування різних народностей дедалі важче проводити, тому що не вироблено морально стійкої та політично вмотивованої концепції розвитку (хоча б розвитку освіти) [1; 2].

Зазвичай трансформаційні процеси проходять в різних етапах розвитку людства з різноманітними переломами, політичними зламами, змінами економічного простору країн із переформатування військових сил у різних регіонах. Різноманітні зміни трансформаційного характеру є одними з найважливіших чинників конденсації криз, як соціального явища та містять в собі певну циклічність. Отже, спробувавши провести аналіз впливу циклічних трансформацій та їхній кризогенний потенціал можливо здійснити прогноз та подальше планування дій під час утворення наступних кризових викликів у регіональних та глобальному масштабах.

Дослідження циклічності чи певної поетапності розвитку суспільств є доволі складним у науковому середовищі процесом. Звичайно, що у різних дослідників виникає різне бачення розвитку суспільств, країн, націй та загалом світу в процесі глобалізації. Ці дослідження достатньо цікавими видаються в контексті трансформацій політичних, на які впливають кризи і конфлікти, як внутрішні так і зовнішні.

Низка вітчизняних дослідників проводила та проводить аналіз євроінтеграційних перетворень України, трансформацій нашої держави та взаємозалежностей культурних, релігійних, економічних впливів. Бачимо також серед зарубіжних науковців неоднозначні відгуки про трансформаційні процеси України та різнобічні погляди політичних аналітиків щодо долі нашої держави.

Особливості аналізу суспільств перехідного типу полягають у складності розгляду політичних та економічних процесів, які в свою чергу зазнають різких коливань внаслідок природної дестабілізації.

Проте, поставивши завданням дослідити Українське суспільство та здійснити спробу виділити основні рушійні елементи розвитку соціумів, потрібно звертати увагу на циклічність та її ознаки. У нашому дослідженні основними ознаками циклічності українського політичного життя будуть виступати кризові процеси. Відповідно метою нашого дослідження можна вважати аналізи минулих кризових процесів та подальший прогноз виникнення криз в межах окремо досліджуваної країни.

В кінці двадцятого століття наша держава почала формуватися, як незалежна, самостійна і суверенна демократична країна. Взявши за основи свого розвитку досвід більшості демократичних Європейських країн, політичні еліти України намагалися створити продемократичну країну, яка проходячи крізь процеси глобалізації, здійснює трансформації в пошуках нових моделей існування. Розглядаючи процеси трансформації України та пошуку нашою державою партнерських форм співіснування в системі міжнародних відносин, варто звертати увагу на кризи, як основне джерело змін. Кризи в сучасному державотворенні країн пострадянського простору, як явище неординарне, малодосліджене, потребує якісного аналізу. Проводити дослідження кризових процесів в Україні варто з врахуванням різного виду криз – від політичних, економічних до екологічних та духовних. Процес дослідження криз доволі складний, бо потребує застосовувати детальний аналіз соціальних процесів держав [3; 7].

Розглядаючи переломні моменти розвитку Української держави, варто звернути в першу чергу увагу на те, що знаходження під впливом одночасно двох політико – культурних середовищ (євразійського та європейського) процеси розвитку та формування криз у суспільстві відбувалися і відбуваються доволі стрімко та мало передбачувано. Проте можна помітити певні закономірності у політичному житті України та ці закономірності попри їхню помітність та однозначність все таки варто піддати глибокому аналізу в рамках політичного процесу пошуку партнерства, що в системі міжнародних відносин відіграє першочергового значення.

Звертаючи увагу на класиків світового економічного прогнозування таких як К.Жугляр, М.Кондратов, С.Кузнецов, варто підкреслити, що в межах економічних теорій, фінансових прогнозувань та руху робочої сили їхні праці доволі актуальні [4]. Проте чи можливе застосування циклічного аналізу (хвильового аналізу) в процесах трансформацій світової політичної системи, яка проходить крізь стадії глобальних перетворень? Звісно ж, перетворення, зміни політичного життя в країнах Південної Америки, Близького Сходу та Північної Африки доволі різноманітні та, звертаючи увагу на стрімку глобалізацію, всі зміни в системі міжнародних відносин взаємозалежні і взаємообумовлені. Взаємообумовленість змін у системі міжнародних відносин полягає не тільки у взаємопроникненні та тісних економічних зв'язках. Взаємозалежність у системі міжнародних відносин виступає складною ментальною сутністю, що поєднує в собі різноманітні складові від економічних, соціальних і релігійних, до військових, ідеологічних та культурних.

Проте переходячи в аналізі від політичних глобальних криз до політичних регіональних криз, достатньо цікавим видається досвід України. Адже Україна, як держава, не тільки перебуває в активній фазі трансформаційних процесів. Українське суспільство виробило стійкий соціальний імунітет у процесі циклічного політичного трансформування, яке в середньостроковій перспективі займає 12 років. Варто підкреслити, що на відміну від циклічного розвитку

економічних процесів С.Кузнеця та К.Жугляра політичні цикли на прикладі країн пострадянського простору (України) не мають чіткого зв'язку з економікою. Однак тенденційна циклічність розвитку суспільств присутня та є такою, що допомагає суспільствам не тільки трансформуватися, але й інтегруватися в нових викликах глобалізації.

Спостерігаючи розвиток України, автор здійснив умовний поділ трансформацій на декілька етапів та підетапів. В своєму логічному контексті кожен з підетапів політичного розвитку держави взаємопов'язаний з попереднім та за результатами аналізу можна здійснювати спробу прогнозування не тільки реалізації політичної волі окремих досліджуваних держав, але й глобального середовища. Такий підхід є цікавим з прагматичної точки зору, бо допомагає вивести аналіз політичних процесів глобальних трансформацій з теоретичного контексту в практичний аспект. Можемо пересвідчитися, що практичне застосування політичних процесів дозволяє не тільки вираховувати можливі варіації розвитку в системі міжнародних відносин, але й дозволить ефективно застосовувати політичні вміння в практичній площині [5].

Розглянувши трансформації України в контексті дванадцятирічних циклів між країнами пострадянського простору, варто підкреслити певну кризогенність та патогенність політичного перелому:

1. початок першого циклу політичних трансформацій, що складається з двох підетапів в межах 1989 року відбувся, як знаковий глобальний вимір, що зумовив активну фазу та утворив певну біфуркаційну межу. Досягнувши свого піку, в межах 1993 року циклічність політичного процесу просувалася на спад аж до 2000 року. Варто підкреслити, що перший політичний цикл трансформації українського суспільства складався з двох підетапів, де:

– на першому підетапі першого циклу тривалістю 5 років загострювалися кризові процеси та суспільство перебувало в активній фазі перебудови з чітким завданням утворити нову систему партнерства, котра відобразилася в утворенні незалежних відокремлених держав, розпадом СРСР та утворенням СНД. Динамічний розвиток першого під етапу першого циклу тривав з 1989 року по 1993 рік, ознаменувався новим етапом розвитку глобального середовища;

– на другому підетапі першого циклу тривалістю 7 років згасали активні політичні трансформаційні процеси та система Українського суспільства готувалася до входження в другий політичний цикл. Внутрішньо трансформаційний розвиток другого підетапу першого циклу тривав з 1994 року по 2000 рік та ознаменувався змінами економічного устрою України.

2. початок другого циклу активувався в межах 2001 року, в системі міжнародних відносин ознаменувався низкою трагічних подій 11 вересня. Попри те глобальна система також опосередковано вплинула на Україну, яка перейшла в межі другого політичного циклу, каталізатором якої виступила акція “Україна без Кучми”. До піку загострення другий цикл дійшов в період кінця 2003 початку 2004 років та ознаменувалася подіями “Помаранчевої революції”. Після чого Україна

перебуваючи в процесі перманентних криз, завершує другий цикл до 2012 року. Наступний, другий політичний цикл в умовах українського суспільства також складається з двох підетапів:

– на першому підетапі другого циклу тривалістю 5 років, також можемо спостерігати загострення кризових політичних процесів та соціальний спротив до тодішньої влади. Процес подальшої трансформації та всенародного спротиву, перебуваючи активній фазі, триває до 2004 року, який ознаменувався “Помаранчевою революцією”. Динамічний розвиток першого підетапу другого циклу тривав з 2001 по 2005 рік, ознаменувався невдалими спробами переформатування інституту влади;

– на другому підетапі другого циклу тривалістю 7 років бачимо подальшу деструктивну трансформацію політичного процесу в доволі пасивній формі з поверненням до централізованих форм управління та неефективними заходами подолання фінансової кризи 2008 року, що в свою чергу забезпечило стрімкий розвиток третього циклу. Другий під етап другого циклу тривав з 2006 року по 2012 рік, ознаменувався низкою деструктивних процесів у політичному, економічному та соціальному житті України.

3. початок третього циклу в межах 2013 року ознаменувався в Україні сумнозвісними подіями. Прогнозувати подальше протікання кризових процесів варто в контексті 2013–2017 року з подальшим завершенням третього циклу до 2024 року;

– можливо припустити, що на першому підетапі третього циклу, який триватиме з 2013 по 2017 роки, відбудеться низка кардинальних змін суспільства, які ознаменовані асоційованим членством в ЄС, розірванням тісних економічних відносин з Росією та подальшими глобальними метаморфозами в Євро–Азійському регіоні;

– другий підетап третього циклу тривалістю 7 років відбудеться, як поступова адаптація політичного та економічного середовища України до подальшої інтеграції в ЄС, можливо з врахуванням деструктивних та конструктивних чинників розвитку суспільства.

Здійснено спробу систематизувати трансформаційних процесів Українського суспільства в контексті системи міжнародних відносин з актуальним елементом пошуку системи партнерства, як регіонального так і глобального рівнів. Адже цілком зрозуміло та помітно, що всі трансформаційні процеси деструктивного та конструктивного типу відбуваються з врахуванням пошуку міжнародного партнерства. Спостереження циклічності політичного життя Українського суспільства умовно поділено на етапи та підетапи, що за своєю суттю не суперечить динамічним перетворенням Українського суспільства, проте гармонічно доповнює аналіз політичних процесів пов'язаних із змінами в системі міжнародних відносин.

Спостерігаємо, що дослідження функціонування регіональних чи державних утворень у системі міжнародних відносин доволі складний, проте необхідний процес, а система пошуку партнерства в контексті циклічності політичного життя українського суспільства носить не тільки практичний характер, але й дозволяє здійснити прогноз подальших переломних та

кризових моментів у житті не тільки окремих країн, але й простору пострадянських країн.

Перспективним є не тільки подальше дослідження циклічності політичного життя, але й можливості подальшого прогнозування політичних та взаємозалежних економічних процесів у виробленні ефективної системи пошуку і реалізації партнерства.

Список використаних джерел

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. – <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
2. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-%D1%80>
3. Горбулін В.П. Україна – НАТО: стагнація чи повільна інтеграція / В.П. Горбулін // Стратегічні пріоритети. – 2007. – №2 (3). – С.5–14.
4. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения. – М.: Экономика, 2002. – 767 с.
5. Соціологія політики: енциклопед. словник / авт.–упоряд.: В.А. Полторак, О.В. Петров, А.В. Толстоухов. – К.: Вид–во Європ. ун–ту, 2009. – 442 с.

References

1. Natsional`na stratehiya rozvytku osvity v Ukraini na 2012–2021 roku [Elektronnyy resurs]. – <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
2. Pro skhvalennya Kontseptsiyi Zahal`noderzhavnoyi tsil'ovoyi ekonomichnoyi prohramy rozvytku promyslovosti na period do 2020 roku [Elektronnyy resurs]. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-%D1%80>
3. Horbulin V.P. Ukrainya – NATO: stahnatsiya chy povil`na intehratsiya / V.P. Horbulin // Stratehichni priorytety. – 2007. – №2 (3). – С.5–14.
4. Kondrat`ev N.D. Bol`shie cikly kon#junktury i teoriya predvideniya. – М.: Jekonomika, 2002. – 767 s.
5. Sotsiolohiya polityky: entsykloped. slovnyk / avt.–uporyad.: V.A. Poltorak, O.V. Petrov, A.V. Tolstoukhov. – К.: Vyd–vo Yevrop. un–tu, 2009. – 442 s.

Ostapyyak V. I., Political Science, lecturer, Institute of History and Political Science Vasyl Stefanyk Subcarpathian National University (Ukraine, Ivano–Frankivsk), vasiliy.ostapiak@gmail.com

Political processes of sustainable partnership phenomenon cyclicity

The analysis of transformations through the concept of cyclical development was carried out and the author's dimension of society was applied. The feasibility of the political cycles' emergence criteria, as an unquestioning component of the society, is proved. The interdependence of political societies in the cyclical space is alleged.

Keywords: crisis, globalization, political cycle, transformation, partnership.

Ostapyyak V. I., кандидат политических наук, преподаватель, Институт истории и политологии Прикарпатского национального университета имени Василия Стефаника (Украина, Ивано–Франковск), vasiliy.ostapiak@gmail.com

Цикличность политических процессов феномена стабильного партнерства

Проведен анализ трансформаций сквозь призму концепции циклического развития и применен авторский подход к измерению развития общества. Приводится целесообразность применения критериев анализа возникновения политических циклов, как беспрекословной составляющей развития общества. Утверждается взаимозависимость развития политических обществ в циклическом пространстве.

Ключевые слова: кризис, глобализация, политический цикл, трансформация, партнерство.

* * *

УДК 167.7+304.444

Славина О. В.
аспірантка, Дніпропетровський національний
університет ім. Олеся Гончара
(Україна, Дніпропетровськ), helga_17@bk.ru

СИМВОЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ЯК ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА ТЕХНОЛОГІЯ ВПОРЯДКУВАННЯ ЗМІН

Здійснена спроба визначення категорії символічного управління з позицій мережевого, семіотичного й синергетичного підходів. Автор стверджує, що суспільна система, яка опинилася в стані біфуркації, може бути виведена з нього на основі нових символічних структур. У цьому ракурсі символічне управління розуміється як політична технологія опанування символічних ресурсів для підвищення керованості та ефективності розвитку системи. На підтвердження цього у статті розглянуті передумови зростання управлінського потенціалу компонентів символічного універсуму, основні характеристики символічного управління та його технологічні переваги порівняно із традиційними способами управління змінами.

Ключові слова: політичні трансформації, технологія, символічна матриця, символічне управління.

Сучасні суспільства та політичні процеси відрізняються насамперед технологічним потенціалом систем символічних репрезентацій. “Коли ми говоримо про символічну організацію, символічний устрій, ми намагаємося виявити ... ансамбль артикуляцій, які не можна вивести ані з природи, ані з історії, але які скеровують збагнення того, що надане як реальне” [18, р. 42].

Також сьогодні можна зустріти думку про те, що управління символами уподібнюється до симулякру. Це не оригінальне твердження, але досліджене воно недостатньо. Вперше це поняття знаходимо у Ж.Делеза, який розуміє під симулякром образи, що замінюють, а врешті–решт заміщують реальність: сучасний світ функціонує як своєрідний набір фантомів свідомості, які не мають жодного відношення до реальності, але сприймаються як така. В перехідні періоди відбувається розпад символічної цілісності й виникає потреба у реставрації певної міфології. В результаті породжується альтернативна реальність та актуалізується “магічна паралель” між потребою та управлінням.

Тому в умовах невизначеності кризового суспільства особливого значення набуває зміна концепції управління. В момент біфуркації потрібно зважати на альтернативність майбутнього розвитку й особливості нелінійної поведінки соціуму, що накладають певні обмеження на управлінські дії. Для того, щоб в трансформаційній полосі розвитку управлінський механізм був ефективним, важливо залучати сензитивні політичні технології, адекватні процесу соціальної самоорганізації. У цьому ракурсі символічне управління як перспективний підхід до впорядкування суспільних змін набуває необхідної наукової уваги.

Розглянемо провідні наукові категорії та методологічні принципи конструювання картини світу за допомогою політико–філософських дискурсів постнекласичного типу, важливі для даної розвідки. Серед таких ми виділяємо: принцип ризому й мережі, принцип синергізму, принцип семіотико–комунікативного підходу.

Відповідно до Ж.Делеза й Ф.Гваттарі [6, с. 6–31], під ризомою розуміється такий тип суспільної організації, в якому всі елементи знаходяться у стані дифузної пов'язаності і жоден з них не може претендувати на